

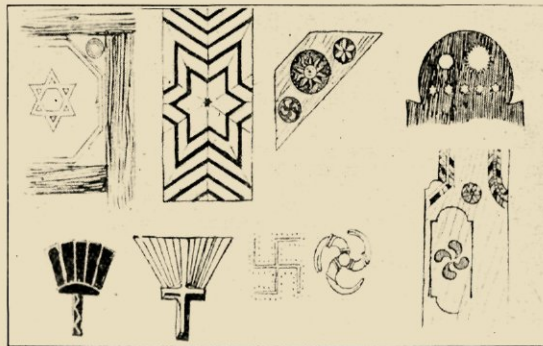
tijd, dienden huden van op de jacht gedoode dieren, zooals thans nog rendiervellen in de Lappenhut, praktisch en voor versiering. Behalve de bonte kussendekken, de kleurige bedgordijnen en spreien, stellen nog een groot aantal borduur- en kantwerken den pronk samen, van het Skandinavische interieur. (afb. IV) Effen roode en blauwe doeken werden aanvankelijk tegen den tocht, op de halfsluitende houtnaden geplooid; dit geeft de voorliefde in voor een behang van bontgestreepte of in patroon gewerkte wollen stoffen en effen linnen weefsels, „hangklädeter”, blauw- en rood-gerande, aan de wanden der kamers; wij vinden ook kanten franjes, op de wijze van onze linnen kastranden, gespannen langs de kroonstangen, de schappen voor het vaatwerk; geen plekje, of er wordt bij feestelijke gelegenheden een doekje voor-gehangen; soms is het werkelijk te bont gemaakt en zou men het geliefde handwerk wat meer bescheiden toegepast wenschen. De weef-

nijverheid, die haar eerste motieven aan het vlechtwerk ontleende, heeft in Zweden, in de 13de eeuw, op haar beurt, het ontstaan gegeven aan een populaire sierkunst. Het in vrije teekening of in geometrisch patroon geweven muurtapijt werd toen op het platteland, door de „bonader”, schilderingen op grof linnen of grauw papier vervangen. Hoogst eigenaardig van bewerking en uitdrukking zijn deze typisch-inheemsche produkten. De menschen verlangden naast het klassiek ornament tafereelen, heele verhalen aan hun muren te zien; de weefkunst schoot hier te kort, het penseel kon vlotter en goedkooper aan het begeerde helpen. Een achtergrond, zonder perspectief, noch schaduw-werking, waar-

tegen de figuren meestal schabloon-achtig opgezet, beter vermochten die volksartisten niet voor te stellen. Duidelijk verschijnt het ons, dat hun schilderen van het weefwerk is afgezien; het past de ongemengde kleuren toe, rood, blauw, groen, geel; met vlakken tint zijn de figuurtjes, stijf van teekening, ingevuld. Door een aardige schakeering van de kleuren, een goede verdeling van de figuren binnen den schilderij-omtrek en een decoratief uitleggen van de lijn, vertoonen deze kleursnippervlakken, ondanks hun bontheid, toch wel een smakelijk geheel. Rozetten, sterren, bloemen, samengezet in tuilen en festoenen, ornament en letters van verklarenden tekst, vullen de ruimten en randen om de

figuren. De opvatting der voorgestelde tafereelen is naar ons modern begrip vermakelijk; het oude en nieuwe testament leveren de schat van onderwerpen; de mise-en-scène, naief en onhistorisch, weerspiegelt in landschap, drachten,

gelaatsuitdrukking, gebaren, den aard van het geboorteland; de bijbelsche personagiën zijn met de plaatselijke modellen vermolt. Het verhaal van de drie koningen, de parabel van de wijze en dwaze maagden, Christus bij Maria en Martha, het offer van Abraham, de profeet Jonas, Joseph en zijn elf broeders, de doortocht door de roode zee zijn gezochte thema's. De gelijkenis van De verloren Zoon (afb. V) wordt, in een reeks van tooneelen, omstandig en met kostelijken eenvoud verbeeld. In den lichtzinnigen jonkman en zijn gebaarden vader herkennen wij de inboorlingen van het Noorden, met toeboorden en sluitende vesten warmpjes ingepakt; het paard waarop de avontuurlijke knaap uitrijdt, is

AFB. III. HEIDENSCH BEELDSCHRIFT.